

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
76 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2016

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
18 – 22 квітня 2016 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Л. В. Агунова

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б. В., д-р техн. наук, професор

Заступник голови

Капрельянц Л. В., д-р техн. наук, професор

Члени колегії:

Амбарцумянц Р. В., д-р техн. наук, професор
Безусов А. Т., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л. Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О. І., д-р техн. наук, професор
Жигунов Д. О., д-р техн. наук, доцент
Іоргачева К. Г., д-р техн. наук, професор
Коваленко О. О., д-р техн. наук, ст. наук. співробітник
Крусір Г. В., д-р техн. наук, професор
Мардар М. Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В. І., д-р техн. наук, професор
Осипова Л. А., д-р техн. наук, доцент
Павлов О. І. д-р екон. наук, професор
Плотніков В. М., д-р техн. наук, доцент
Савенко І. І. д-р екон. наук, професор
Тележенко Л. М. д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н. А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О. Б., д-р техн. наук, доцент
Хобін В. А., д-р техн. наук, професор
Хмельнюк М. Г., канд. техн. наук, доцент
Станкевич Г. М., д-р техн. наук, професор
Черно Н. К., д-р тех. наук, професор

**ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ ДЛЯ ХАРЧОВИХ І
ЗЕРНОПЕРЕРОБНИХ ГАЛУЗЕЙ АГРОПРОМИСЛОВОГО
КОМПЛЕКСУ**

БЕЗПЕКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ У КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Дроздов О. І., канд. техн. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Важливим елементом національної безпеки будь-якої сучасної держави виступає продовольча безпека. Першою і головною складовою продовольчої безпеки країни є здатність держави забезпечити якість і безпеку продовольства на своєму внутрішньому ринку. Це досягається шляхом створення надійних умов для отримання, переробки, зберігання і реалізації кормів, харчової сировини і продуктів харчування належного рівня безпечності.

В сучасних глобалізованих умовах виникають нові фактори (чинники), здатні суттєво впливати на рівень безпеки харчових продуктів і ставити під загрозу всю систему продовольчої безпеки окремих країн. В останні часи крім техногенних, спостерігається стрімке зростання зовнішніх і внутрішніх як політичних, так економічних факторів впливу.

Економічні фактори. Найбільш потужними і ґрунтовними є кризові явища в економіці, які викликають зниження рівня купівельної спроможності населення. Наслідками цього стає зсув акценту на продукти більш низької вартості, що викликає ризики споживання фальсифікованої або неякісної і через те — небезпечної контрафактної продукції, зниження рівнів споживання повноцінних продуктів харчування аж до їх повного заміщення в раціоні населення продуктами нижчої харчової цінності, зростання споживання соціальних токсикантів. І, якщо серед останніх, алкоголь є найпоширенішим соціальним токсикантом, який за словами Пола Лоріна Кантнера (Paul Lorin Kantner, 1986 р) є найгіршим наркотиком з усіх, то вживання неякісного алкоголю становить ще більш руйнівну загрозу.

Довготривала внутрішня криза, як економічний чинник, стимулює корупцію в наглядних службах, що часто стає причиною зниження функцій контролю за якістю і безпечністю продовольства на національних внутрішніх ринках таких країн.

Продовольча безпека крім здатності країни самостійно виробляти певну кількість продовольства (не менше 80 % основних продуктів харчування) і стабільності роботи харчових галузей, забезпечується наявністю стратегічних запасів продовольства. Так, на думку експертів Міжнародної організації з продовольства при ООН, надійним вважається запас, відповідний 60 дням споживання зерна або близько 20 % його річного споживання. Безпечність і якість таких запасів Держрезерву (борошна, вершкового масла і олії, м'яса, зерна, цукру, консервів) є не менш важливою, ніж їх кількісна адекватність. І тому питання їх правильного зберігання є не менш важливими, чим питання їх охорони.

Сучасні політичні чинники. Поширення випадків терористичних загроз в світі і можливість їх розповсюдження на сферу продовольства і питної води є ще одним з сучасних викликів для систем безпечності харчових продуктів і продовольчої безпеки. Тим більше, що історії вже відомі випадки масових харчових диверсій з прадавніх часів — зараження збудником туляремії овець, яких називали «проклятими», під час війни між Єгиптом і хеттами (1335 р д. н. е.), спроба спалювання продуктів на всіх міських ринках Константинополю за наказом римського імператора Юліана-відступника з релігійних мотивів (бл. 356 р н. е.).

Також створюють зростаюче навантаження на систему продовольчої безпеки явища стихійної міграції великих мас населення з кризових регіонів світу. Виникнення проблем з безпечністю харчових продуктів в таких умовах може спричинити серйозні наслідки, до виникнення загроз гуманітарних катастроф. Цей потужний зовнішній фактор слід все більше враховувати урядам всіх країн, незалежно від рівня їх соціально-економічного розвитку.

Біобезпечність продуктів нового покоління. Надзвичайно актуальними на сучасному етапі стають аспекти харчової придатності і безпеки харчових продуктів з трансгенних культур, а також з нових, нетрадиційних видів сировини і вироблених методами сучасної біотехнології. Непередбачуваними і небезпечними можуть бути віддалені наслідки вживання таких продуктів харчування як відомі і такі, що не виявлялися раніше. Їх масоване споживання

спричиняє зміни у харчуванні, які здатні викликати стани, коли окремі нешкідливі у звичайних умовах хімічні сполуки зі складу харчових продуктів після взаємодії зі сполуками з продуктів, отриманих методами біотехнологій, можуть ставати токсичними і викликати неадекватні реакції. Це особливо стосується окремих вразливих груп населення (дітей, хронічно хворих, осіб похилого віку, вагітних, матерів-годувальниць та ін.).

Таким чином, потенційна небезпека (ризик) пов'язується з виникненням нових сполук побічного і супутнього характеру на всіх стадіях реалізації біотехнологій, несанкціонованим потраплянням їх у довкілля і, як наслідок — до харчових і кормових ланцюгів, потраплянням в довкілля небезпечних і потенційно небезпечних речовин з відходів таких продуктів, включаючи можливість умисного їх використання і навіть вивільнення ГМО в довкілля. Це робить біотехнологію новим і дуже потужним фактором глобальної безпеки харчових продуктів.

Урахування всіх діючих і нових факторів безпеки харчових продуктів зі своєчасною розробкою адекватних превентивних заходів реагування економічного, політичного, юридичного, технічного характеру дозволить забезпечити стале зростання обсягів виробництва безпечного продовольства як основи продовольчої безпеки країни, передумови зміцнення її експортного потенціалу і підвищення рівня життя і захищеності населення.

УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ

**Кіров І. М., канд. хім. наук, ст. науковий співробітник
Одеська національна академія харчових технологій**

Система технічного регулювання у споживчій сфері це система інструментів, які використовує держава для створення сприятливих умов насичення споживчого ринку якісними та безпечними товарами, підвищення рівня захисту здоров'я та безпеки споживачів, удосконалення законодавства України з захисту прав споживачів, його адаптація до законодавства ЄС.

У вересні 2014 року Кабінет Міністрів України під приводом оптимізації системи центральних органів виконавчої влади скоротив їх кількість удвічі. Для галузі АПК ця цифра стала рекордною — 4 рази. Замість чотирьох служб утворили одну — Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба — ДПСС). Новій організації передали функції Держспоживслужби, Держветфітослужби, Держсанепідемслужби та частину функцій Держсільгоспінсекції.

Для нормативного забезпечення діяльності нової служби Верховною Радою був прийнятий закон від 22.07.2014 р за № 1602-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів» [1], який набув чинності 20 вересня 2015 року. Законом скасовано 35 документів дозвільного характеру та дозвільних процедур. Закон вносить зміни до 10 законодавчих актів: Кодекси — 2, Закони — 7, Декрети — 1. Зокрема, з Закону України «Про захист прав споживачів» зі сфери дії закону вилучені харчові продукти, залишилися непродовольчі товари і послуги. Змінюються вимоги до маркування товарів, інші зміни.

Закон № 1602-VII викладає Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» у новій редакції. Нова його назва «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» [2]. Уточнюється значна кількість термінів, деякі відмінюються, уточнюється сфера дії закону: розповсюджується тільки на санітарні заходи і об'єкти санітарних заходів (в першу чергу харчові продукти).

12.03.2015 р був направлений Відкритий лист до Президента України Порошенка П. О. та Прем'єр-міністра України Яценюка А. П. від представників споживчої громадськості «Про наступ на законні права та інтереси споживачів. Всупереч положенням Угоди про асо-

АКТУАЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КОПТИЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ	
Герасим Г. С., Кушніренко Н. М.	120
ВПЛИВ ЕЛЕКТРОАКТИВОВАНОЇ ВОДИ НА СТАБІЛЬНІСТЬ ЗАБАРВЛЕННЯ М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ	
Віннікова Л. Г., Пронькіна К. В.	122
ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА КУЛІНАРНИХ ВИРОБІВ З М'ЯСА ПТИЦІ	
Солецька А. Д., Сгорова А. В.	123
М'ЯСО ПЕРЕПЕЛІВ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА НОВІТНІХ М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ	
Агунова Л. В., Азарова Н. Г., Сіра Н. В.	125
ФАКТОРИ, ЩО ФОРМУЮТЬ ЯКІСТЬ М'ЯСА СВІЙСЬКОЇ ПТИЦІ	
Поварова Н. М., Мельник Л. А.	127
ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЕКСТРАКТІВ ІЗ ВТОРИННИХ ПРОДУКТІВ ВИНОРОБСТВА	
Осипова Л. А.	128
ВПЛИВ АЗОТНОГО ЖИВЛЕННЯ НА МІКРОБІОЛОГІЧНІ ТА ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ВИНОГРАДНОГО СУСЛА В ПРОЦЕСІ БРОДІННЯ	
Ткаченко О. Б., Кананихіна О. М., Пашковський О. І., Войцеховська О. В.	130
БІОХІМІЧНА КОНВЕРСІЯ ЦУКРІВ ФРУКТОВО-ЯГІДНИХ СОКІВ У ВИРОБНИЦТВІ СИРОПІВ З ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ	
Лозовська Т. С., Осипова Л. А.	131
ВПЛИВ ЧКД НА ЯКІСТЬ ШАМПАНСЬКИХ ВИНОМАТЕРІАЛІВ	
Ходаков О. Л.	133
НАУКОВІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КАТЕГОРІЇ ВИН КОНТРОЛЬОВАНИХ НАЙМЕНУВАНЬ ЗА ПОХОДЖЕННЯМ В СИСТЕМІ «ВИНОГРАД—ВИНО»	
Іукурідзе Е. Ж.	133
ЗАСТОСУВАННЯ СОРБЕНТІВ ТА СТАБІЛІЗАТОРІВ БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ У ВИНОРОБСТВІ	
Калмикова І. С.	135
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ДРІЖДЖІВ З ВИКОРИСТАННЯМ БАР ПРОТЯГОМ ГОЛОВНОГО БРОДІННЯ ПИВА	
Мельник І. В., Чуб С. А.	136
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СКЛАДОМ ПОВЕРХНЕВО-АКТИВНИХ РЕЧОВИН НА ФІНАЛЬНІЙ СТАДІЇ ВИРОБНИЦТВА ІГРИСТОГО ВИНА	
Ткаченко О. Б., Древова С. С.	138
ДЕРЖАВНІ ПОСЛУГИ — ТОВАРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ	
Кіров І. М.	139
АНАЛІЗ ХІМІЧНОЇ БЕЗПЕЧНОСТІ ПОПКОРНУ	
Бочарова О. В., Решта С. П., Когут С. Г.	141
БЕЗПЕКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ У КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	
Дроздов О. І.	143
УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ	
Кіров І. М.	144
ІДЕНТИФІКАЦІЯ ІМІТОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ОСНОВІ СУРІМІ	
Памбук С. А.	146
РЕСУРСООЩАДНА ТЕХНОЛОГІЯ ОЧИЩЕННЯ ОЛІЄВМІСНИХ СТІЧНИХ ВОД	
Бондар С. М.	147
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ОСНОВНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ МОЛОКОПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Кіріяк Г. В.	148
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА КОМПОНЕНТИ ДОВКІЛЛЯ	
Крусір Г. В., Мадані М. М.	150
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ГІДРОСФЕРУ	
Крусір Г. В., Крестінков І. С., Мадані М. М.	152
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЛІТОСФЕРУ	
Крусір Г. В., Мадані М. М., Севастьянова І. С.	153
ЕКОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ВИНОРОБНОГО ВИРОБНИЦТВА	
Крусір Г. В., Цикало А. Л., Мадані М. М.	155
ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛУ СТІЧНИХ ВОД М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ	
Крусір Г. В., Чернишова О. О.	157

Наукове видання

**Збірник тез доповідей
76 наукової конференції
викладачів академії**

Головний редактор акад. Б. В. Єгоров
Заст. головного редактора акад. Л. В. Капрельянц
Відповідальний редактор акад. Г. М. Станкевич
Укладач Л. В. Агунова